

Подвиги Геракла (скорочено)

Автор Невідомий

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Народження і виховання Геракла

В Мікенах правив цар Електріон. У нього телебої викрали стада і вбили синів. Електріон оповістив, що віддасть свою красуню дочку Алкмену за того, хто поверне йому стада і помститься за смерть синів. Повернути стада вдалося героєві Амфітріону, який і дістав руку Алкмени. Під час весільного бенкету, в суперечці про стада, Амфітріон убив Електріона. Алкмена з чоловіком пішла на чужину з тією умовою, що він помститься за вбивство її братів. Прибувши у Фіви до царя Креонта, Амфітріон вирушив з військом проти телебоїв. Під час його відсутності Зевс прийшов до Алкмени, прибравши образ Амфітріона. Незабаром повернувся і Амфітріон. І от від Зевса та Амфітріона мали народитися в Алкмени два сини-близнята.

Зевс радів, бо знав, що його син стане великим героєм і пануватиме над своїми родичами. Дружина Зевса, Гера, гнівалася і вирішила хитрощами позбавити влади сина Алкмени. Тому Гера попросила Зевса дати клятву богів, що той, який народиться сьогодні першим у роді персеїдів, буде панувати над своїми родичами. Зевс дав клятву, а Гера прискорила народження сина у богорівної дружини персеїда Сфенела. На світ з'явився кволий і хворий син Сфенела, Еврісфей. Гера повідомила про це Зевса, і той дуже засмутився, але все-таки полегшив долю сина: він стане вільним, коли виконає дванадцять великих подвигів за дорученням Еврісфея. Також Зевс наказав своїй улюбленій дочці Афіні-Палладі допомагати синові Алкмени.

Народились в Алкмени близнята: старший – син Зевса, названий при народженні Алкідом, і молодший – син Амфітріона, названий Іфіклом. Алкід і був найбільшим героєм Греції. Його назвала пізніш віщунка Піфія Гераклом.

Гера вирішила згубити новонародженого героя ще в перші дні його життя, тож послала до колиски дві змії. Та Геракл своїми рученятами задушив цих змій. Вражений силою свого прийомного сина, Амфітріон покликав віщуна Тіресія і дізнався, що Геракл зробить багато великих подвигів, а в кінці свого життя стане безсмертним.

Амфітріон дав Гераклу добре виховання і освіту. Якось вчитель музики – Лін, ударив Геракла, роздратований тим, що він не хоче вчитися. Розгніваний Геракл убив кіфарою Ліна, не розрахувавши удар. У суді Геракл виправдався, бо кожний, кого вдарять, міг відповісти ударом на удар. Амфітріон, боячись, щоб не сталося ще чогось подібного, послав Геракла в лісистий Кіферон пасти стада.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Геракл у Фівах

Виріс у лісах Кіферону Геракл і став могутнім юнаком, який добре володів луком і списом. Ще юнаком він убив грізного кіферонського лева, зі шкіри якого зробив собі плащ. З ясена Геракл зробив собі величезну палицю. Меч Гераклові подарував Гермес, лук і стріли – Аполлон, золотий панцир зробив йому Гефест, а Афіна виткала для нього одяг. Дружиною Геракла стала Мегара, яка народила йому трьох синів.

Богиня Гера якось наслала на Геракла жахливу хворобу. Він втратив розум і убив усіх своїх дітей і дітей свого брата Іфікла. Коли ж минув припадок, глибока скорбота пройняла Геракла. Очистившись від гріха, Геракл вирушив у священні Дельфи запитати бога Аполлона, що йому робити. Аполлон звелів Гераклові вирушити на батьківщину у Тірінф і дванадцять років служити Еврісфеєві.

Геракл на службі в Еврісфеє

Геракл оселився у Тірінфі і став слугою кволого, боягузливого Еврісфеє. Еврісфей боявся могутнього героя і передавав свої накази через свого вісника Копрея.

Немейський лев (перший подвиг)

Еврісфей доручив Гераклові вбити величезного немейського лева, породженого Тіфоном і Єхидною. Він жив біля міста Немеї і спустошував усі околиці. Геракл випустив у лева три стріли, але вони відскочили від твердої шкіри. Тож герой вдарив його палицею, а потім кинувся на нього і задушив. Геракл приніс лева в жертву Зевсові і встановив на пам'ять про свій перший подвиг немейські ігри.

Лернейська гідра (другий подвиг)

Це була потвора з тілом змії і дев'ятьма головами дракона. Як і немейський лев, гідра була породжена Тіфоном і Єхидною. Жила гідра в болоті коло міста Лерни. Одна з її голів була безсмертна. Геракл вирушив у дорогу до Лерни з сином Іфікла Іолаєм. Герой наступив гідрі ногою на тулуб і притис до землі, а палицею збивав її голови. На місці кожної збитої голови виростали дві нові, а з болота виповз потворний рак і впився своїми клішнями в ногу Геракла. Іолай убив потворного рака і припікав гідрі шиї, з яких Геракл збивав своєю палицею голови. Нові голови перестали виростати, нарешті злетіла й безсмертна голова. Потворна гідра впала мертвою на землю. Геракл розтяв тіло гідри і занурив в її отруйну жовч свої стріли. З того часу рани від стріл Геракла стали невилгогонними.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Стімфалійські птахи (третій подвиг)

Еврісфей доручив Гераклові перебити стімфалійських птахів, які біля аркадського міста Стімфала нападали і розривали людей і тварин. Пера цих птахів були з твердої бронзи. На допомогу Гераклу прийшла Афіна-Паллада. Вона дала йому два мідні тимпани, звеліла стати на високому горбі біля того лісу, де гніздилися птахи, і вдарити

в тимпани. Так і зробив Геракл. Коли птахи знялися в небо, Геракл почав стріляти в них з лука. Птахи відлетіли геть за межі Греції і ніколи не поверталися.

Керінейська лань (четвертий подвиг)

В Аркадії жила чудесна керінейська лань, послана богинею Артемідією на кару людям. Лань ця спустошувала поля. Геракл мусив живою приставити її в Мікени. Ця лань була надзвичайно гарна, роги в неї були золоті, а ноги мідні. Цілий рік переслідував Геракл лань. Лише коли поранив її стрілою в ногу, тоді вдалося впіймати. Артеміда почала сварити Геракла за рану, завдану лані. Він пояснив, що робить все з наказу Еврісфея. Артеміда простила Гераклові, а той приніс лань живою в Мікени і віддав її Еврісфею.

Еріманфський кабан і битва з кентаврами (п'ятий подвиг)

Цей кабан, що мав дивовижну силу, жив на горі Еріманф і спустошував околиці міста Псофіса. По дорозі до гори Еріманф Геракл відвідав мудрого кентавра Фола. Той влаштував бенкет і відкрив посудину з вином, яке належало усім кентаврам. Ті розсердилися і кинулись на Фола і Геракла, а той почав кидати в нападників величезні димучі головешки. Геракл загнав кентаврів аж до Малей, ті сховалися у Гераклогового друга, Хірона, наймудрішого з кентаврів. Геракл нехотючи пустив стрілу у Хірона. Рана, отруєна жовчю гідри, була невилгойна. Хірон розумів, що загрожує йому тяжка смерть. Щоб не страждати від рани, він згодом добровільно зійшов у царство Аїда. У глибокому смутку Геракл покинув Хірона і скоро дійшов до Еріманфу. Там у густому лісі знайшов кабана, загнав його у глибокий сніг на вершині гори, зв'язав і відніс у Мікени.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Стайні царя Авгія (шостий подвиг)

Геракл повинен був очистити від гною скотний двір Авгія, царя Еліді, сина бога сонця Геліоса. Геракл запропонував Авгієві очистити стаї за один день, якщо той погодиться віддати йому десятину його стад. Авгій погодився, бо думав, що Гераклу це не вдасться. Геракл повалив з двох протилежних боків стіну, що оточувала скотний двір, і відвів у нього воду двох рік. Вода винесла весь гній, а Геракл знову склав стіни. Авгій нічого не дав Гераклу, та через кілька років, уже звільнившись від служби Еврісфеєві, Геракл напав з великим військом на Еліді, переміг Авгія і вбив його. Після перемоги він встановив олімпійські ігри, які справлялися всіма греками кожні чотири роки.

Критський бик (сьомий подвиг)

Еврісфей доручив Гераклу привести в Мікени з острова Крит бика, якого цареві острова Міносу послав Посейдон. Мінос повинен був принести бика в жертву Посейдонові, але йому стало шкода. Посейдон розгнівався на Міноса й наслав на бика шаленство. Геракл зловив бика і привів в Мікени, але Еврісфей пустив його на волю. Бик прибіг в Аттику, де його вбив герой Тесей.

Коні Діомеда (восьмий подвиг)

Геракл вирушив у Фракію до царя бістонів, Діомеда, який мав незвичайної краси і сили коні, які харчувалися людським м'ясом. Геракл заволодів кіньми і повів їх на свій корабель. На березі Геракла наздогнав сам Діомед, та герой переміг його, а потім побачив, що дикі коні розірвали його улюбленця Абдера. Геракл влаштував пишний похорон, насипав високу могилу, а поряд заснував місто Абдери. Еврісфей, отримавши коней, звелів випустити їх на волю. Коні побігли в гори Лікейона і були там розтерзані дикими звірами.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Геракл в Адмета

Коли Геракл плив по коней Діомеда, то відвідав свого друга, царя Адмета. У той час в Адмета помирала дружина Алкестіда, бо колись богині долі, великі мойри, за проською Аполлона, визначили, що Адмет може позбутися смерті, якщо в останній час його життя хтось добровільно погодиться зійти замість нього в царство Аїда. Молода Алкестіда вирішила пожертвувати своїм життям. Син і дочка ридали, коли матір готувалася до смерті, а Адмет благав не покидати його.

Коли Алкестіда померла, було приготовано пишний похорон. Саме в цей час у місто Фер прибув Геракл. Адмед зустрів його з пошаною і приховував своє горе. У кімнаті для гостей для Геракла влаштувати багатий бенкет, але від слуги герой дізнався, що померла Алкестіда. Геракл засмутився і пішов до її гробниці. Там він почекав, поки прилетів Танат, бог смерті, і кинувся на нього. Геракл боровся з богом смерті, поки той, як викуп за звільнення, не повернув до життя Алкестиду. Адмет був щасливий, коли Геракл привів його дружину.

Пояс Іпполіти (дев'ятий подвиг)

Дев'ятим подвигом Геракла був його похід у країну амазонок за поясом цариці Іпполіти. Цей пояс подарував Іпполіті бог війни Арес. Дочка Еврісфея, Адмета, жриця богині Гери, хотіла неодмінно мати цей пояс. Геракл із загоном героїв, серед яких був і Тесей, вирушив до країни амазонок. По дорозі він пристав до острова Парос, де почав війну з синами Міноса. Потім Геракл прибув у Мізію до царя Ліка, який прийняв його з великою гостинністю. Геракл допоміг Ліку перемогти загін царя бебриків.

Прибувши до амазонок, Геракл міг без бою отримати пояс, бо цариця Іпполіта була готова добровільно віддати його. Та Гера, прибравши образ амазонки, почала переконувати войовниць напасти на військо Геракла. Амазонки повірили Гері і напали на військо Геракла. Герой переміг амазонок, тож вони уклали з ним мир. Іпполіта купила волю могутньої амазонки Меланіппи ціною свого пояса.

Геракл рятує Гесіону, дочку Лаомедонта

Повертаючись назад у Тірінф з країни амазонок, Геракл прибув до Трої. Герої побачили прекрасну дочку царя Трої Лаомедонта, Гесіону, приковану до скелі. Вона була приречена на поталу потворі, що виходила з моря. Цю потвору послав як кару Лаомедонтові Посейдон за відмову сплатити йому і Аполлонові плату за будівництво

мурів Трої.

За порятунок Гесіони Геракл зажадав у Лаомедонта тих коней, яких йому дав Зевс. Лаомедонт погодився на пропозицію. Геракл вбив потвора з моря, та Лаомедонт не виконав обіцянки. Затаївши глибоко в серці свій гнів, Геракл покинув Трою.

Корови Геріона (десятий подвиг)

Еврісфей доручив Гераклу пригнати в Мікени корів велетня Геріона, що жив на краю землі. Герой досяг берегів сивого Океану і почав роздумувати, як досягнути острова Еріфейя, де пас свої череди Геріон. Сам Геліос, бог сонця, запропонував допомогу: герой сів у його золотий човен і швидко досяг берегів Еріфейї. Грізний двоголовий пес Орфо кинувся на героя, але Геракл вбив його. Довелося битися і з пастухом Геріона, велетнем Еврітіоном. Коли Геракл вбив його, прибіг сам Геріон. Цей велетень мав три тулуби, три голови, шість рук і шість ніг. Афіна-Паллада допомогла Гераклу, тож він переміг велетня. Геракл перевіз з Еріфейї на золотому човні Геліоса корів Геріона через Океан і вирушив в Мікени. Дорога була довгою. На півдні Італії одна корова втекла в Сіцилію, де цар Ерікс, син Посейдона, взяв її до своєї череди. Геракл задушив царя і повернув корову собі. На берегах Іонійського моря богиня Гера наслала сказ на всю череду. Скажені корови порозбігались в усі боки. З великим зусиллям переловив Геракл корів уже у Фракії і пригнав нарешті до Еврісфея, а той приніс їх у жертву Гері.

Кербер (одинадцятий подвиг)

Геракл мусив спуститись у підземне царство Аїда і привести до Еврісфея охоронця підземного царства, жакливого пекельного пса Кербера. Біля самих воріт підземного царства Аїда побачив Геракл прирослих до скелі героїв Тесея і Періфоя. Їх покарали боги за те, що вони хотіли викрасти в Аїда дружину Персефону. Геракл звільнив Тесея, але Періфоя не міг звільнити, бо так хотіли боги.

В підземне царство Геракла ввів вісник богів Гермес, а супутницею була Афіна-Паллада. Тінь героя Мелеагра кинулась до Геракла і попросила його одружитися з прекрасною Деянірою. Жінка колись була дружиною Мелеагра, а тепер лишилася беззахисною. Геракл обіцяв виконати просьбу друга.

Багато страхіть бачив на шляху своєму Геракл; нарешті він став перед тронем Аїда і Персефони. Геракл попросив у царя триголового пса Кербера. Аїд відповів, що Геракл мусить сам приборкати пса. Герой знайшов пса на берегах Ахеронту, обхопив руками його шию, приборкав і повів із царства темряви в Мікени. Боягузливий Еврісфей попросив повернути пса в царство Аїда.

Яблука Гесперід (дванадцятий подвиг)

Найважчим подвигом був дванадцятий. Геракл повинен був піти до великого титана Атласа, який держить на плечах небозвід, і дістати з його садів, за якими доглядають дочки Атласа Гесперіди, трое золотих яблук. Довго блукав Геракл по Азії і Європі, всюди розпитував про шлях. На крайній півночі, на берегах Елідану Геракла зустріли прекрасні німфи і порадили напасти на морського віщого старця Нерей, бо він знає шлях до Гесперід. Геракл так і зробив, дізнався таємницю і вирушив у далеку путь.

Переходячи Лівію, зустрів він велетня Антея, який змушував усіх боротися з ним. Геракл переміг Антея, піднісши його у повітря, адже велетень черпав сили із землі, своєї матері.

Багато довелося зустріти Гераклові на своєму шляху небезпек, поки дійшов він до краю землі, де стояв титан Атлас, який тримав на своїх широких плечах увесь небозвід. Той пообіцяв, що дасть троє яблук, але поки піде по них, Геракл мусить сам потримати на плечах небозвід. Герой став на місце Атласа, і неймовірний тягар спустився на його плечі. Атлас повернувся з яблуками і запропонував, що сам віднесе їх в Мікени. Геракл зрозумів, що титан хоче зовсім позбутися своєї тяжкої праці. Геракл попросив дозволу зробити собі подушку, щоб не давив їх так жахливо небозвід. Атлас став знову на своєму місці і звалив на плечі тягар неба. А Геракл підняв лук свій і сагайдак із стрілами, взяв свою палицю й золоті яблука і попрощався. Еврісфей, отримавши яблука, подарував їх Гераклові, а він подарував яблука Афіні. Вона ж повернула яблука Гесперідам, щоб вічно залишалися вони в їх садах.

Нарешті Геракл звільнився від служби в Еврісфея. Він віддав дружину свою Мегару за дружину другові своєму Іолаєві, а сам пішов знову у Тірінф. Велика богиня Гера досі переслідувала його

Геракл і Деяніра

Геракл прийшов до Ойнея просити руки його дочки Деяніри, бо він обіцяв у царстві тіней Мелеагрові одружитися з нею. Руки прекрасної Деяніри добивався і річковий бог Ахелой. Ойней вирішив, що руку Деяніри дістане той, хто вийде переможцем у боротьбі. Почався бій. Три рази нападав Геракл на Ахелоя, на четвертий раз придавив він річкового бога до самої землі. Ахелой обернувся в змію, Геракл схопив її і здавив, але річковий бог перетворився на бика. Тоді Геракл схопив бика Ахелоя за роги і повалив на землю. Переміг Геракл Ахелоя, і віддав Ойней Деяніру за дружину Гераклові.

Після весілля Геракл залишився в палаці Ойнея. Якось герой нехотячи вбив сина Архітела, Евнома, і після цього покинув Калідон і подався з дружиною в Тірінф. Біля ріки Евну кентавр Несс хотів викрасти Деяніру, але Геракл вбив його своєю стрілою. Помираючи, кентавр дав Деянірі свою кров і сказав, що вона поверне їй любов Геракла, щоб ні одна жінка не була йому дорожча від неї. Деяніра взяла кров і сховала її. Геракл з Деянірою прибули в Тірінф і жили там до того часу, поки не примусило їх покинути славне місто мимовільне вбивство Гераклом друга Іфіта.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Смерть Геракла і прийняття його до сонму олімпійських богів

Коли Геракл за вбивство Іфіта був проданий у рабство Омфалі, Деянірі з дітьми довелося покинути Тірінф. Дружині Геракла дав притулок цар фессалійського міста Трахіни, Кеїк. Минуло три роки і три місяці, як покинув Геракл Деяніру, тож вона наказала сину Гілли розшукати батька.

Гілл вирушив у далеку путь на Евбею, в Ойхалію, шукати батька. Через деякий час після того до Деяніри прибів вісник і повідомив, що прийде від Геракла посол Ліхас. Вісник розповів, що Геракл живий, здобув і зруйнував місто Ойхалію. Ліхас привів полонених, серед яких була Іола, дочка Евріта. Слуга згодом повідомив Деянірі, що колись Геракл з любові до Іоли змагався з Еврітом у стрільбі з лука, заради Іоли здобув тепер Ойхалію і вбив царя Евріта. Деяніра засмутилася, бо й Ліхас зізнався, що Геракл, полонений красою Іоли, хоче одружитися з нею. Деяніра згадала про кров, яку дав їй колись кентавр Несс. Вона натерла нею розкішний плащ і наказала Ліхасу поспішати до Геракла та віддати йому подарунок.

Коли Ліхас пішов, жінка побачила, що шерсть, якою вона натирала плащ кров'ю, зотліла. Коли промінь сонця зігрів цю шерсть, з кров'ю нагрілась отрута гідри і спопелила шерсть. Деяніра налякалася, що Геракл загине, та було пізно. Повернувся Гілл і розповів, що вона згубила Геракла, бо той вдягнув плащ, відчув страшенний біль і тепер мучиться, бо не може скинути його. Деяніра, почувши це, схопила меч і простромила свої груди. В цей час принесли до палацу вмираючого Геракла. Той, почувши про смерть дружини, пожалів, що сам не вбив її. Геракл звелів синові віднести його на високу Оету і там спалити його на погребному вогнищі, щоб швидше припинити страждання. Батько наказав Гіллу взяти за дружину Іолу, і той погодився.

Друзі Геракла і Гілл віднесли Геракла на Оету. Там зложили вони величезне вогнище і поклали на нього героя. Коли на гору прийшов Філоктет, Геракл умовив підпалити вогнище і в нагороду за це подарував йому свій лук і стріли. З'явилися Афіна Паллада із Гермесом і підняли на Олімп Геракла. Він став безсмертним богом, а Гера, забувши свою ненависть, віддала Гераклові за дружину дочку свою Гебу.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу